

ARBETSMILJÖ
VERKET

Belasta rätt!

SLIC:s europeiska inspektions- och kommunikationskampanj: Manuell hantering av laster i Europa inom transport- och vårdsektorerna

www.handlingloads.eu

En kampanj om manuell hantering av laster

”Att skapa bättre förståelse för och tillämpa de åtgärder som är avsedda att förhindra besvär i ländryggen och andra belastningsskador genom att minska den manuella hanteringen av laster.” Detta är en kort sammanfattning av målen med den kampanj som inleddes under 2007 i EU:s alla medlemsstater.

Direktivet som reglerar den manuella hanteringen av bördor

Det europeiska direktivet 90/269/EEG är ett av de direktiv som behandlar hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Det reglerar hälso- och säkerhetsanvisningar med avseende på den manuella hanteringen av bördor. Med ”manuell hantering av bördor” avses alla handlingar som innebär att en eller flera arbetare flyttar eller bär bördor. Detta direktiv gäller aktiviteter som innebär risker, i synnerhet för ryg-

SLIC, som är en förkortning av Senior Labour Inspectors Committee, är en paraplyorganisation som består av yrkesinspektionerna i EU:s olika medlemsstater. I samarbete med kommissionen ser SLIC till att gemenskapens lagstiftning verkställs på ett effektivt och enhetligt sätt med hänsyn till hälsa och säkerhet på arbetsplatser. Kommittén analyserar dessutom de problem som tillämpningen av lagstiftningen medför inom detta område.

gen, som att lyfta, skjuta, dra eller bära en börda. Det är dessa frågor som kommissionen, och i synnerhet yrkesinspektörskommittén SLIC (Senior Labour Inspectors Committee) fokuserar på i år. *Målsättningen är att garantera en bättre förståelse för och tillämpningen av detta viktiga direktiv med hänsyn till förebyggande av arbetsrelaterade belastningsskador i ländryggen.*

Inte ett ... utan två!

För att uppnå detta mål har SLIC sammanställt ett program om manuell hantering av börddor som består av två faser: Först lanseras en informationskampanj i ämnet, följt av en inspektionskampanj. Detta initiativ, som fokuserar på två särskilda sektorer, nämligen transportbranschen och vården, riktar sig både till företag och olika arbetsmarknadsparter (fackföreningar, arbetsgivarorganisationer, företagshälsovård etc.).

Denna kampanj genomförs i nära samarbete med kommissionen och den är i linje med ramverket för 2007 års europeiska arbetsmiljövecka som organiseras av europeiska arbetsmiljöbyrån.

SLIC:s informations- och inspektionskampanj passar i sin tur in i ett större sammanhang, nämligen den europeiska arbetsmiljöveckan år 2007. Denna europeiska vecka är en årlig händelse som organiseras av den Europeiska arbetsmiljöbyrån. 2007 års arbetsmiljövecka kommer att äga rum under den andra delen av 2007 och den kommer att fokusera på belastningsskador.

Manuell hantering av börddor är en av de vanligaste orsakerna till belastningsskador. Denna samordning av teman förstärker det förebyggande budskapet som sprids individuellt av de två informationskampanjerna.

2007: ett år med fokus på manuell hantering av börddor

- Januari-december: SLIC:s informationskampanj
- Juli-december: SLIC:s inspektionskampanj i alla medlemsstater
- Oktober: Europeisk säkerhetsvecka organiserad av Europeiska arbetsmiljöbyrån

Manuell hantering av bördor: ett europeiskt problem

Manuell hantering av bördor och belastningsskador

De olika besvären som täcks av termen belastningsskador (musculoskeletal disorders, MSD) är det största arbetsrelaterade problemet för europeiska arbetare i EU: s 15 medlemsstater. Enligt den tredje europeiska undersökningen av arbetsförhållanden som utfördes år 2000 ⁽¹⁾, uppgav 33% av arbetarna att de hade ryggvärk.

Det är dessutom den vanligaste arbetsrelaterade sjukdomen. Belastningsskador, som innefattar olika typer av åkommor i den nedre delen av ryggen, orsakas först och främst av hantering av bördor. Ryggproblem är något som måste tas på största allvar. För det första kan det ta tid att läka och skadorna kan ytterligare förvärras. För vissa personer räcker det med att vara borta från arbetet en kortare tid, medan andra tvingas byta arbete eller till och med lägga ned sitt företag.

Dessutom har en arbetare med ryggvärk svårare att få ett nytt jobb än en person med god hälsa eftersom arbetsgivarna föredrar arbetare som inte lider av ryggproblem. Förutom det lidande som dessa personer utsätts för, genom att deras yrkesliv (och inte minst privatliv) påverkas, leder hälsoproblemen dessutom till höga kostnader – som bärs av samhället – och problem relaterade till de avbrott och den ökade stress som arbetarnas frånvaro orsakar i företaget – och som till sist påverkar arbetsgivaren.

Detta omfattande problem har uppmärksammats av EU, som har beslutat att vidta åtgärder på detta område.

- 33% av europeiska arbetare uppger att de lider av ryggvärk
- arbetare som är anställda i vården och transportsektorn löper ännu större risk eftersom manuell hantering av bördor är en vanlig del av arbetet i dessa branscher.

Varför fokusera på vården och transportbranschen?

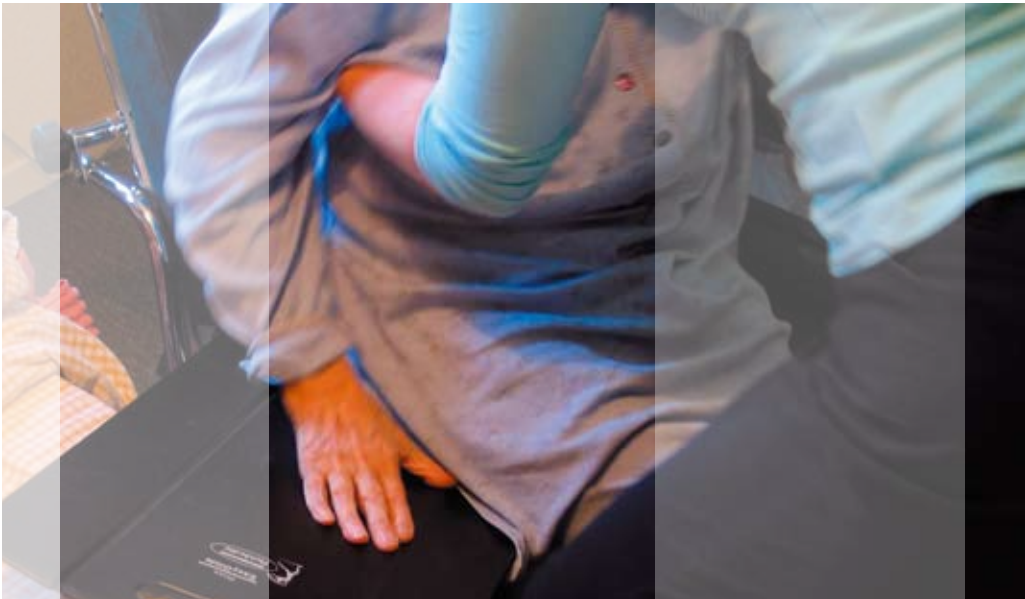
Arbetare som är anställda i vård- och transportsektorerna är särskilt utsatta för ryggbesvär. Den första delen av den europeiska undersökningen visar mycket riktigt att inte mindre än 3 av 10 anställda (32,5%) lider av ryggbesvär, medan i den andra delen var det nästan 4 av 10 anställda (36,8%).

¹ Europeiska fonden för förbättring av levnads- och arbetsvillkor – Tredje europeiska undersökningen om arbetsvillkor (2000)

Transport- och vårdsektorerna har valts ut som prioriterade mål för kampanjen för förebyggande av besvär i ländryggen eftersom, liksom siffrorna visar, hälsoproblem till följd av manuell hantering av bördor är särskilt vanliga i dessa branscher. Dessutom är detta två branscher som är viktiga ur ekonomisk synvinkel, både mot bakgrund av det stora antalet arbetare som de sysselsätter och mot bakgrund av det ekonomiska inflytande som de representerar.

Arbetarna i dessa sektorer konfronteras varje dag med problem till följd av manuell hantering av bördor. I transportbranschen hör manuell i-, urlastning och omlastning (varor, bagage,...) till vardagen. I vårdinstitutioner lyfter, flyttar och transporterar personalen – som ständigt ökar i antal - patienter lika ofta, ibland utan hjälpmedel.

Förutom vikten på de bördor som hanteras, förvärras situationen också av andra faktorer som exempelvis ojämn fördelning av vikten, det faktum att bördorna är svåra att få grepp om, svåra att flytta och instabila, samt aktiviteternas frekvens och varaktighet, avståndet mellan bördan och personens kropp, en onaturlig arbetsställning, etc.

Aktiviteter på plats

I Sverige kommer 150 företag inom vardera branschområde att inspekteras. Inom vården fokuseras på patientvård, städ, tvätterier, vaktmästeri och kök. Inom transport fokuseras på landsvägstransporter, bagagehantering inom flyget och stuveriarbete i hamnar.

Överensstämmelseinspektioner

Omfattande inspektioner ska genomföras samtidigt i EU:s alla medlemsstater. Arbetsmiljöinspektörerna kommer att besöka företag för att kontrollera att föreskrifterna om belastningsergonomi och manuell hantering tillämpas och för att kontrollera hur hanteringen av bördor organiseras på arbetsplatserna. De kommer att fokusera på tillämpning av förbättrande, förebyggande åtgärder och tekniker.

Vad ska inspektörerna kontrollera?

- Hur hanteras problemen med hänsyn till ländryggsbesvär?
- Prioriteras bättre förebyggande tekniker?
- Är personalen involverade i undersökningar för att tillämpa teknikerna på ett bättre sätt?

Ytterligare information och material som beskriver de praktiska verktygen finns att ladda ned på följande webbplats: www.handlingloads.eu

Ytterligare information

- Rik Op De Beek, Veerle Hermans, Research on Work-related Low Back Disorders, European Agency for Occupational Health and Safety at Work, Luxembourg, 2000, <http://osha.europa.eu/publications/reports/204/en/index.htm>
- <http://osha.europa.eu/topics/msd>

www.handlingloads.eu

Nationell kontaktperson:
Lena Dahlquist
Arbetsmiljöverket Göteborg
031-743 72 59

prevent

Investir dans l'homme au travail

ARBETSMILJÖ
VERKET